

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **L. T.,** zastoupeného Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou, se sídlem Mezírka 1, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2008, č. j. OAM - 698/VL - 07 - ZA07 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 11. 2009, č. j. 56 Az 176/2008 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce přicestoval v dubnu roku 2008 do České republiky, ačkoliv mu byl při předchozím pobytu v roce 2005 udělen trest vyhoštění z území České republiky na dobu pěti let. Dne 23. 4. 2008 se žalobce pokoušel automobilem ujet policii, narazil však do stromu a příslušníci policie jej zadrželi. Během kontroly žalobce byl zjištěn v jeho krvi alkohol a žalobce byl odsouzen k peněžitému trestu. Žalobce již nechtěl pobývat na území České republiky nelegálně, požádal proto o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany i v pohovoru žalobce uvedl, že opustil svoji vlast z důvodu, že přijel za svou přítelkyní, státní občankou České republiky, aby se s ní oženil a založil rodinu. Za další důvod označil obavu z osob, které vyhrožovaly jeho otci, neboť byl jako starosta města G. separatisty považován za spolupracovníka srbské vlády. Po smrti otce se tyto osoby zaměřily na žalobce, vyhrožují mu a hodily mu před dům zápalnou láhev.

Žalovaný rozhodl ve věci mezinárodní ochrany žalobce tak, že mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"), neudělil. Své rozhodnutí zdůvodnil tím, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že žalobce ve své vlasti vyvíjel činnosti směřující k uplatňování politických práv a svobod a tedy že by byl v zemi původu pronásledován pro uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Stejně tak žalovaný neshledal, že žalobce byl pronásledován z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť v této souvislosti žalobce žádná relevantní sdělení neuvedl. Naopak z žadatelových výpovědí jednoznačně vyplývá, že v Kosovu žádné potíže s tamějšími státními orgány neměl a že hlavním důvodem odchodu z Kosova byl úmysl žít v České republice s přítelkyní. Tento závěr plyne i ze skutečnosti, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až téměř po šesti měsících pobytu v České republice, a to v okamžiku, kdy se ocitl v situaci nuceného opuštění České republiky, neboť mu právě skončilo vízum udělené na dobu probíhajícího trestního řízení. Žalovaný dále dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 13 a § 14b zákona o azylu, neboť manželství s občankou České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany dle § 13 či § 14b zákona o azylu. Žalovaný u žalobce neshledal ani důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 ani doplňkové ochrany dle § 14a, neboť ze sdělení žalobce nevyplývá ani důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu ani to, že by mu v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy.

Žalobce brojil proti tomuto rozhodnutí žalobou ke Krajskému soudu v Brně. V žalobě namítal, že žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil tato ustanovení: § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy; § 2 odst. 4 správního řádu, neboť jeho rozhodnutí není v souladu s veřejným zájmem a neodpovídá okolnostem daného případu; § 3 správního řádu, jelikož nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci; § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť nezjistil všechny okolnosti pro ochranu veřejného zájmu a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo; § 68 odst. 3 správního řádu, neboť nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci. Žalobce také namítal, že žalovaný nesprávně kvalifikoval zjištěný skutkový stav, když nedospěl k závěru, že žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a že si žalovaný neopatřil řádné podklady pro rozhodnutí a v jeho odůvodnění se objektivně nezabýval situací žalobce v případě nuceného návratu do Kosova. Žalobce dále žalovanému vytýkal, že si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, a to i ve vztahu ke zkoumání důvodů pro udělení doplňkové ochrany, a že jeho závěr o neudělení doplňkové ochrany nebyl patřičně odůvodněn. V doplnění žaloby pak žalobce namítal, že v jeho případě měla být pečlivěji zvážena možnost udělení doplňkové ochrany, neboť jeho situace je podřaditelná pod § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tedy, že jeho nuceným vycestováním by Česká republika porušila své mezinárodní závazky, jež jí plynou z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť by tím bylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, jelikož jedním z důvodů jeho žádosti o azyl je skutečnost, že se oženil s občankou České republiky, se kterou zde chce žít a založit rodinu. V doplnění žaloby

žalobce dále uvedl, že ve správním řízení žalovaný vyjádřil velké pochybnosti ohledně žalobcovy věrohodnosti, a to aniž by bral v úvahu možné mezery v paměti. Tyto pochybnosti žalobce zásadně odmítl a argumentoval rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2005, č. j. 5 Azs 237/2005 - 47, a dále také článkem od J. Cohena Questions of Credibility: Omissions, Discrepancies and Errors of Recall in the Testimony of Asylum Seekers, z něhož plyne, že s ohledem na výzkumy zabývající se pamětí člověka změny ve výpovědích nemusejí vždy nezbytně znamenat, že vypravěč lže.

Krajský soud v Brně svým rozsudkem ze dne 20. 11. 2009, č. j. 56 Az 176/2008 - 37, žalobu jako nedůvodnou zamítl s odůvodněním, že v řízení nevyšlo najevo, že by byl žalobce ve své vlasti pronásledován. Co se týče žalobcovy věrohodnosti, dospěl krajský soud k závěru, že v žalobcově případě je zřejmé, že nesrovnalosti v jeho výpovědích jsou důsledkem toho, že stěžovatelem popisované skutečnosti jsou smyšlené. K žalobcově námitce, že mu měla být udělena doplňková ochrana, krajský soud konstatoval, že zákon o azylu je nástrojem, jenž má sloužit lidem splňujícím podmínky pro udělení azylu, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoliv univerzálním nástrojem k legalizaci pobytu. Trvalý pobyt cizince, který uzavřel manželství s občanem České republiky, je upraven zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „ zákon o pobytu cizinců“). Krajský soud dospěl k závěru, že jelikož je zřejmé, že žalobce nebyl ve své zemi původu pronásledován ani ohrožen vážnou újmou, nic mu nebrání v tom, aby své právo na soukromý a rodinný život realizoval ve své vlasti.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které požaduje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V kasační stížnosti právní zástupce stěžovatele uvedl kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel konkrétně namítal, že krajský soud nesprávně posoudil důvody pro udělení azylu a především doplňkové ochrany. Dle jeho názoru by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, garantujícím jeho právo na respektování soukromého a rodinného života. Stěžovatel se totiž v České republice oženil a spolu s manželkou zde vychovává nezletilé dítě. Stěžovatel dále namítá, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav. Naopak správní orgán i krajský soud zcela účelově vyhledaly několik rozporů ve výpovědích stěžovatele, aby tak mohly stěžovatelovu výpověď zhodnotit jako nevěrohodnou.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný správní orgán uvedl, že jeho rozhodnutí a stejně tak i napadený rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Je přesvědčen o správnosti svého rozhodnutí, neboť stěžovatel dle jeho názoru nesplňuje podmínky stanovené v § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. K námitce, jíž se stěžovatel dovolává ochrany svého rodinného života na území České republiky, žalovaný uvádí, že zákon o pobytu cizinců umožňuje, aby stěžovatel vzhledem k svému manželství se státní občankou České republiky legalizoval svůj pobyt podle tohoto zákona. Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

Z obsahu soudního a správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel žádal v České republice o udělení azylu již v roce 2005. Jako důvod své žádosti tehdy uvedl, že byl ve své vlasti členem politické strany LDK a z tohoto důvodu mu bylo vyhrožováno zabitím. Azyl mu nebyl udělen a současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje ani překážka vycestování. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 24. 2. 2005 byl stěžovatel uznán vinným z trestného činu krádeže, poškozování cizí věci, neoprávněného držení platební karty a padělání a pozměňování veřejné listiny a byl mu udělen trest vyhoštění z území České republiky na dobu pěti let. V roce 2008 stěžovatel přicestoval znovu do České republiky a opětovně zde požádal o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že nebyl nikdy členem žádné politické strany a že mu ve vlasti hrozí nebezpečí ze strany nějakých lidí, se kterými měl dříve problémy jeho otec, po otcově smrti vyhrožují jemu a hodili mu před dům zápalnou láhev. V průběhu řízení o mezinárodní ochraně byly se stěžovatelem vedeny tři pohovory k osvětlení důvodů jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V pohovoru ze dne 5. 11. 2008 stěžovatel uvedl, že nebyl nikdy členem politické strany LDK, že ji pouze volil. Když byl upozorněn na to, že z této informace plyne zřejmý rozpor vzhledem k jeho předchozí žádosti o azyl, nereagoval na to a rozpor se nepokusil vysvětlit. V jeho výpovědích byly i další rozpory, když například jednou tvrdil, že mu v jeho vlasti bylo vyhrožováno ústně a později uvedl, že výhružky byly pouze telefonické. Tyto další rozpory pak stěžovatel vysvětloval výpadkem paměti.

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustný důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podmínka povinného zastoupení právním zástupcem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvedl, že uplatňuje kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., v textu stížnosti však odůvodňuje pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a). Ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti uvedl i kasační důvod dle písm. d), tedy nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu, nic konkrétního, čím by se měl Nejvyšší správní soud zabývat, k němu neuvedl. Nejvyšší správní soud pak neshledal, že je třeba přihlédnout k tomuto důvodu z úřední povinnosti dle § 109 odst. 3 s. ř. s. Co se týče stěžovatelem uplatňovaného důvodu dle písmene b), tedy vady řízení před správním orgánem, ani k tomu stěžovatel mimo velice obecných námitek (citace zákona) neuvedl, v čem konkrétně tento kasační důvod shledává, neuvedl zejména žádná konkrétní pochybení, kterých se měl žalovaný správní orgán v předcházejícím řízení dopustit. Jak plyne z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, kasační stížnost je možné podat pouze pro některý z důvodů spadající pod § 103 s. ř. s., současně však nestačí pouhý odkaz na ustanovení tohoto paragrafu zákona či pouhý opis jeho znění, nýbrž důvody kasační stížnosti je nutné blíže specifikovat a uvést konkrétní pochybení, kterých se měl soud v předcházejícím řízení dopustit. Pokud stěžovatel ve své kasační stížnosti uvede důvody pouhou citací předmětného ustanovení soudního řádu správního a blíže je nekonkretizuje, nejsou splněny zákonné náležitosti kasační stížnosti a tuto je nutné v souladu s § 104 odst. 4 a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout jako nepřípustnou (srov.

usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 75 a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2004, č. j. 6 Ads 21/2003 - 43, obě dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že stěžovatel řádně uplatnil pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dále zjišťoval, zda kasační stížnost splňuje požadavek na ni kladený v § 104a s. ř. s., tedy že svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. V případě, že by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K otázce přijatelnosti kasační stížnosti, a tudíž výkladu pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Dle tohoto usnesení je kasační stížnost přípustná: 1) ohledně právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) ohledně právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny odlišně, 3) v případě potřeby změnit výklad určité právní otázky dosud řešené správními soudy jednotně (tzv. judikaturní odklon) a 4) v případě, kdy by bylo v napadeném rozhodnutí správního soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

V daném případě se jedná o situaci, kdy právní otázka udělení doplňkové ochrany žadateli, jež uzavřel manželství s občankou České republiky, dosud nebyla řešena předchozí judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tato otázka byla řešena pouze ve vztahu k udělení humanitárního azylu. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

Stěžovatel v kasační stížnosti zaprvé namítá, že mu měla být udělena doplňková ochrana kvůli jeho manželství s občankou České republiky. V případě neudělení doplňkové ochrany by dle stěžovatele došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky, konkrétně čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod garantujícího právo na respektování soukromého a rodinného života. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že manželství se státní občankou České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou dány zákonem o azylu a z něj je zřejmé, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že tím, že stěžovateli nebyla udělena doplňková ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť stěžovateli nic nebrání v tom, aby toto své právo realizoval ve své vlasti. V případě, že stěžovatel hodlá realizovat své právo na rodinný život na území České republiky, nezbavuje jej to povinnosti dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců v České republice, přičemž i v případě, že nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu, zákon o pobytu cizinců poskytuje možnosti legalizace pobytu na území České republiky.

K námitce stěžovatele, že jak správní orgán, tak krajský soud účelově vyhledaly několik rozporů ve výpovědi stěžovatele a tyto rozpory využily k označení stěžovatelovy výpovědi za nevěrohodnou, Nejvyšší správní soud uvádí, že ani tato námitka není dostatečně konkrétní a je také nedůvodná. Správní orgán i krajský soud měly důvod k pochybnostem ohledně výpovědi stěžovatele, neboť některé informace stěžovatelem

podané se velmi výrazně odlišovaly a stěžovatel tyto rozpory v řízení nevysvětlil, i když byl k jejich vysvětlení vyzván, později se pouze odvolával na výpadek paměti. Ani v kasační stížnosti stěžovatel tuto námitku nekonkretizuje a nevysvětluje, jak k rozporům došlo. Tato námitka je pak nedůvodná i z toho hlediska, že správní orgán stěžovatelovu žádost o mezinárodní ochranu přezkoumal jako celek s přihlédnutím ke stěžovatelem uváděným problémům v jeho zemi původu, vedl se stěžovatelem v průběhu řízení celkem tři pohovory k osvětlení důvodů jeho žádosti, zajistil aktuální zprávy o zemi původu stěžovatele a nezamítl stěžovatelovu žádost o mezinárodní ochranu bez dalšího jako zjevně nevěrohodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelovy námitky důvodnými, kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. To by náleželo žalovanému, neboť měl ve věci plný úspěch. Jelikož však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu